

Министерски съвет

Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

Проект Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на културата

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 12.03.2024 г. - 11.04.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8630-K

Област на политика: Архив - Култура

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на културата

Тип носител: Национално

С проекта на Постановление се предлагат структурни промени в отделни административни звена в Министерство на културата и уреждане на промени в областите на тяхната функционална компетентност. Промените ще бъдат осъществени в рамките на досегашната обща щатна численост на министерството чрез вътрешна реорганизация.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на културата

Адрес: София, София 1000, бул. Александър Стамболийски 17

Електронна поща: delovodstvo@mc.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[доклад - вер. 1.0 | 12.03.2024](#)

[оценка на въздействието - вер. 1.0 | 12.03.2024](#)

[Проект на постановление - вер. 1.0 | 12.03.2024](#)

[становище на дирекция "Модернизация на администрацията" - вер. 1.0 | 12.03.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: AVIDI (11.04.2024 14:40)

Позиция на АВИДИ 2-2

До този момент действащата дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“. поемаше и организирането на националното участие във Венецианското биенале. В последните му три издания всеки път имаше значително забавяне в процедурите и реализирането, което доведе до невъзможността да се направят мащабни и качествени проекти. Предложените административни промени, обаче, не дават отговор на въпроса, как международната дейност и в частност българското участие във Венецианското биенале за съвременно изкуство и архитектура би могло да се организира по-качествено и устойчиво? Как този процес да бъде гарантиран в бъдещето? На редица срещи през годините, провеждани с представители на Министерство на културата, бе подчертавана нуждата от отделна структура, която да има задачата да организира българското участие във Венецианското биенале, а защо не и на други важни за българското изкуство изкуство форуми. Проектът за структурни промени в МК не дава отговор и на друг важен проблем свързан с възможността този род национални участия да бъдат организирани с помощта на по-гъвкави публично частни партньорства, които ще облекчат и подобрят процеса на набиране на средства. Това би позволило планиране на по-мащабни представяния, както и би спомогнало за устойчивостта на организационните процеси.

Така още повече става ясно, че сектора има нужда не от безразборното събиране на разнородни дейности, а административна реформа с цел целесъобразна и ефективна държавна политика в полето на визуалните изкуства.

Припомняме освен това, че в годините след промените до сега български съвременни артисти и куратори имат многобройни международни изяви в различни биеналета, изложби и форуми, като Венецианското биенале, Документа, Манифеста и много др. Единствено националното участие във Венецианското биенале се

реализира от Министерството на културата и то с множество проблеми. Повечето от останалите са плод на независимия сектор, малките частни институции и активността на отделни артисти. За съжаление, с предложените промени Министерството на културата не забелязва и това.

Въз основа на посочените мотиви, АВИДИ не подкрепя предложените промени в член § 16 от Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Устройствен правилник на Министерство на културата.

Автор: AVIDI (11.04.2024 14:39)

Позиция на АВИДИ 1-2

Позиция на АВИДИ (Асоциация на частните културни организации за визуални и интердисциплинарни изкуст§ 16 предлага промени в чл. 24, ал. 1 и цели създаването на нова структура “Културно наследство, библиотечно и читалищно дело”. Това за нас е проблематично, защото виждаме обединяването на много и разнородни дейности в една дирекция, без да се покачват експертните бройки и с това административния капацитет на това звено.

В момента съществува структура “Културно наследство, музеи и изящни изкуства”, в чийто ресор попада и подкрепата на частните културни организации в полето на интердисциплинарните и визуални изкуства. Смятаме, че от години Министерството на културата не провежда ясна и дългосрочна политика в насърчаването на независимия сектор и сме силно обезпокоени, че предложените промени още повече ще влошат неговото състояние. Поради малоброен експертен състав, Дирекцията продължава да е изключително натоварена, което възпрепятства нейната работа в този сектор.

В представените промени в Проекта, съвременното изкуство още повече ще бъде “захвърлено” в културното наследство, а то трябва да е наследство в бъдещето. Всички знаем колко широк и проблемен обсег би имала една такава дирекция, предвид изброените в нея ресори. Също така, от предложения текст, оставаме с усещането, че нейната грижа ще се разпростира само върху дейността на държавните второстепенни разпоредители на средства. Предвид значителното развитие в последните години, и особено след Ковид пандемията и в следствие на достъпа до ресурси по програмите за финансиране, смятаме за необходимо създаването на отделна адекватна и отговаряща на съвременните процеси и нужди дирекция, която да се занимава с визуалните и интердисциплинарни изкуства. Дирекция, която да отчита наличието на активна, съвременна и адекватна на световните културни процеси независима сцена. Която да създава правила и устойчивост, да координира и да формира националните приоритети и културни политики в тази сфера. В нея да попада подкрепата и развитието на националните и градски институции и музеи за изкуство, независимия сектор, множеството частни галерии и НПО-та, които чрез своята дейност задават облика на българското съвременно изкуство, както държавните и частни колекции и международен обмен.

Автор: САС ПОДКРЕПА (10.04.2024 19:35)

Становище на Синдикат на административните служители към КТ "Подкрепа"

САС "ПОДКРЕПА" ВЪЗРАЗЯВА СРЕЩУ ПРОЕКТ НА УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

Можете да се запознаете със становището тук:

<https://sas-podkrepa.org/sas-podkrepa-vazrazhava-sreshtu-proekt-na-ustroystven-pravilnik-na-ministerstvo-na-kulturata/>

Автор: ели георгиева (10.04.2024 17:32)

Възражение Д УС - 3

- В чл.21, т.19 се вменява като задължение на Д УСОП да изготвя проекти на документи за съгласие при намеси върху имоти, с предоставени права за управление на министерството, във всички случаи, когато такова се изисква на основание предвидено в закон, подзаконов или административен акт или във връзка с подадено заявление от физическо или юридическо лице, като в случай, че имотът е недвижима културна ценност, след становище на специализираната дирекция и Националния институт за недвижимо културно наследство;

Д УС е част от общата администрация на МК, като такава не е компетентна да дава становища относно съгласие при намеси върху имоти, с предоставени права за управление на министерството, във всички случаи, когато такова се изисква на основание предвидено в закон, подзаконов или административен акт или във връзка с подадено заявление от физическо или юридическо лице, включително и когато имотите представляват недвижими културни ценности. Основанията за разписване на това задължение са формулирани много общо. С проекта на УП на МК се създава специализирана дирекция „Недвижимо културно наследство“, която подпомага министъра при осъществяването на предвидените в ЗКН и в други нормативни актове ръководни, регистрационни, разрешителни и съгласувателни функции в сферата на недвижимото културно наследство. Създава се реална опасност от дублиране на функции между Д УС, която е част от общата администрация и Д НКН - част от специализираната администрация, когато се касае за имоти на МК, представляващи културни ценности.

На основание чл.5, ал.2 и ал.3 от Закона за администрацията считам, че горният текст на чл.21, т.17 трябва изцяло да отпадне, защото е много общ или ако остане за Д УС да се ограничи само по отношение на имоти с предоставени права за управление на МК, които не представляват недвижими културни ценности.

- В чл.21, т.20 се вменява като задължение на Д УСОП да осъществява взаимодействието с останалите дирекции в министерството във връзка с изпълняваните от дирекцията функции.

Считам, че горният текст на чл.21, т.17 трябва изцяло да отпадне, защото е много общ и може да бъде вменен като задължение на всяко едно от административните звена на МК, или ако фигурира такъв текст следва да бъде или за всички дирекции или за никоя от тях.

- В чл.21, т.21. се вменява като задължение на Д УСОП да организира и осигурява почистването и отговаря за санитарно-хигиенните условия в административната сграда/и на министерството и прилежащите му терени, както и извършването на текущата поддръжка;

Горното задължение се прехвърля от Д Административно-обслужване и човешки ресурси, която до момента фактически е изпълнявала тези дейности, към Д УСОП, без да се отчита факта, че служителят в министерството, изпълняващ длъжността домакин и материално-отговорно лице, в чиято функционална компетентност е дейността по снабдяване, ползване, съхранение, поддръжка на стоково-материалните ценности, остава в щатната численост на Д АОЧР, която до този момент организира и осъществява дейността по почистването и поддръжката на сградата на министерството и снабдяването с необходимите консумативи за изпълнението им.

Считам, че принадлежността на горния текст следва да остане от функционалната компетентност на Д АОЧР, която отговаря до момента за тези дейности с мотив, че обезпечаването на дейностите по поддръжка са свързани с финансиране и закупуване на консумативи, което се извършва от служителя – домакин и отговорник по транспорта, който е и материално-отговорно лице и разполага със съответните финансови средства, и е част от Д АОЧР.

Автор: ели георгиева (10.04.2024 17:32)

Възражение Д УС - 2

- Съгласно чл.21, т. 11. Д УСОП организира провеждането на процедури за отдаване под наем на недвижими имоти, които са държавна собственост.

Предлагам след текста „държавна собственост“ да се добави текст „с предоставени права за управление на Министерство на културата“ с мотив текста на същия чл.21, т. 1 от проекта на ПМС, съгласно който Д УСОП подпомага министъра на културата при управлението на държавната собственост, организира и отговаря за правилното, законосъобразното и ефективното ползване и управление на недвижимите имоти, които са предоставени на Министерството, тоест предложената добавка представлява прецизиране на текста в съответствие с предходния;

- В чл.21, т.17. се вменява като задължение на Д УСОП да дава становища по искания на търговски дружества, в които министърът упражнява правата на

държавата: за разпоредителни сделки с дълготрайни активи; за отдаване под наем на недвижими имоти; за учредяване на залог и/или ипотeka върху дълготрайни материални активи; както и по въпроси, свързани с притежаваните от тях движими вещи и недвижими имоти;

Считам, че горния текст на чл.21, т.17 трябва изцяло да отпадне, защото Д УСОП отговаря за правилното управление и стопанисване на недвижимата собственост, предоставена на министерството, а търговските дружества, в които министърът упражнява правата на държавата, са самостоятелни юридически лица, които от своя страна си имат органи на управление и контрол, следователно вземането на решения по въпроси свързани с притежаваните от търговските дружества движими вещи и недвижими имоти са изцяло от компетентността на техните органи на управление. Съгласно чл. 18 от Закона за публичните предприятия органът, упражняващ правата на държавата, не се намесва в управлението или в текущата оперативна дейност на публичното предприятие и спазва правата му по отношение на упражняването на всички права на собственост в съответните дъщерни дружества. С този проект на текст се прехвърлят задължения, касаещи търговски дружества, в които министърът упражнява правата на държавата, и разписани във функционалната компетентност на една дирекция от МК /Д Правнонормативна дейност и публични предприятия/, към почти всички останали дирекции в МК, без за целта да се обезпечи дейността им с допълнителен кадрови потенциал със специфичните познания в областта.

Автор: ели георгиева (10.04.2024 17:31)

Възражение Д УС - 1

С Проект на Постановление за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на културата, приет с Постановление № 266 на Министерския съвет от 2017 г., §8 се създава новосформирана дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ с численост 8 щатни бройки, тоест предвижда се намаляване на общия сбор от числеността на двете дирекции с две щатни бройки. Като мотиви за обединяване на дирекции УС и ОП се посочват оптимизиране на процеси и подобряване на резултатност, а противно на горното се възлагат и редица нови задачи и функции, различни от вменените на двете дирекции до момента, и нелогично - числеността на новосформираната дирекция се намалява, което неминуемо ще доведе до резултат обратен на заложения в проекта на доклад към горното ПМС - вместо подобряване на резултатност и оптимизиране на процеси ще се стигне до тяхното затрудняване и дори блокиране на работата на дирекцията, поради липса на административен капацитет за извършването ѝ. Заложеното в §8 от проекта на постановление противоречи на заявената в него цел за подобряване разпределението на работата в дирекция УСОП. На практика с концентрирането на редица функции от различно естество в една дирекция без възможност за създаване на сектори и отдели /поради ниската ѝ численост/, без възможност за диференциране на работата, с неясно разпределението на различни функции и

компетентности между служителите на еднаква длъжност, се постига точно обратен резултат.

Д УС с обща численост от 6 щатни бройки и към настоящия момент функционира с числен състав на границите на възможния минимум. На дирекцията са възложени функции, свързани с управление, анализиране и документиране на държавната собственост, предоставена на Министерство на културата, на държавни културни институти и второстепенни разпоредители с бюджет /ВРБ/ към бюджета на МК /общо 103 на брой/, планиране, разпределяне, мониторинг по разходването на средства за капиталови разходи на МК и ВРБ към МК. Не се отчита обстоятелството, че към настоящия момент с предоставени права за управление на МК са над 170 недвижими имоти и археологически недвижими културни ценности /АНКЦ/, като броят на последните актувани такива непрекъснато расте, предвид нормативни разпоредби, съгласно които министърът на културата упражнява право на собственост върху АНКЦ, а техният брой в страната е десетки хиляди. Голяма част от тези недвижими културни ценности се предоставят безвъзмездно за управление на общини по реда на ЗКН, като тежестта по актуването, изготвянето на правни становища, комплектоването, придвижването, изпълнението на тези процедури се извършва от именно от Д УС, защото се касае за актувани имоти с предоставени права за управление на МК, без да се отчита спецификата им – археологически резервати и АНКЦ, които се управляват при условия и по ред определени в специалния ЗКН, въпреки това дейности по тяхното стопанисване, поддържане, реконструкция и др. се вменяват и изпълняват от Д УС.

Концентрирането в една дирекция на цялата дейност по управление на имоти, предоставени на МК, осъществяване на контрол върху изпълнението на проекти, строителство, ремонти, изготвяне на технически задания и технически спецификации по ЗОП, планиране, организиране, провеждане на процедури по обществени поръчки, изготвянето на документацията и договорите за възлагане на обществени поръчки, контрола на сключените договори, провеждане на процедури по Закона за държавната собственост, Закона за устройство на територията, Закона за обществените поръчки, Закона за културното наследство и др. създава опасност от конфликт на интереси. Сливането в една дирекция едновременно на функции по изпълнение и контрол противоречи на основния принцип, залегнал в Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, а именно разделяне на отговорностите по вземане на решение, изпълнение и осъществяване на контрол.

На основание чл.7, ал.1, т.3 и т.4 от Закона за администрацията, чл.7 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, предвид големия брой на недвижими имоти с предоставени права за управление на МК и нуждата от извършване на разнородни дейности по тяхното управление /правни, технически, организационни/, както и недостатъчният и към момента брой на служителите в дирекция УС, възразявам срещу §8 и намаляването на общата численост на Д УС и Д ОП от 10 щатни бройки към момента на 8 щатни бройки в Д УСОП.

Автор: Борис Хаджийски (09.04.2024 16:12)

Становище на Управителния съвет на Сдружение „Български музеи“ – продължение

4. Липса на кандидати за работа в Министерство на културата, защото евентуалните желаещи, като се запознаят с новите си задължения, едва ли ще се съгласят да ги изпълняват. В същото време е възможен риск и от напускащи специалисти поради прекомерен брой задължения и извънредна работа.

5. Затруднена комуникация с експертите от новата Дирекция, което ще доведе до затруднения при осъществяване на методическото ръководство на Министерството на културата и дейността на музеите.

Неаргументирано е и отделянето на недвижимо културно наследство (в това число и археологическото) от музеите, защото именно музеите се грижат за голяма част от това наследство. Отделянето на недвижимо наследство в друга дирекция също ще наруши комуникацията между музеи и министерство, съответно ще възникнат проблеми при осъществяване на мисията по опазването и съхранението му.

Ето защо настояваме да се запази структурата на сегашната Дирекция „КНМИИ“, при това със сегашното си наименование, да се привлекат още експерти, за да се изпълняват в срок и съгласувателните процедури за недвижимите културни ценности.

Съответно да се създаде отделна дирекция с достатъчен кадрови капацитет, която да се занимава с проблемите на библиотеките и читалищата, защото и тези институции заслужават отделно, при това подобаващо внимание.

Препоръчваме да се осигури допълнителен брой специалисти за звената в Министерството на културата, където не достигат такива и да се спре с експерименти като настоящия, защото последствията от подобна структура ще доведат до още повече проблеми за културните институции и за самото министерство.

Считаме, че Министерство на културата следва да обърне внимание вече и на музеите (при това на всички музеи и художествени галерии) така, както го прави за сценичните изкуства.

В последните години Сдружение „Български музеи“ успя да осигури необходимите финансови средства за музеите, като изпълни подобаващо това иначе присъщо на Министерството на културата важно задължение.

Но нашето Сдружение няма правомощия да изпълнява останалите функции на това ведомство по отношение на музеите, за да ги защити, при положение че бъде приет този Устройствен правилник в предложения му вид.

Напомняме, че няма да позволим да се омаловажава ролята на музеите и с оглед на горепосочените проблеми, които неминуемо ще възникнат, настояваме министърът на културата да оттегли проекта за изменение и допълнение на Устройствен правилник на Министерство на културата.

Автор: Борис Хаджийски (09.04.2024 16:10)

Становище на Управителния съвет на Сдружение „Български музеи“

Сдружение „Български музеи“ е юридическо лице с нестопанска цел за извършване на дейност в обществена полза, което обединява 141 национални, регионални и

общински музеи и художествени галерии, с основна цел защита правата и интересите на българските музеи пред държавни и общински органи и организации, както и пред всички юридически и физически лица в страната и чужбина.

Това е организацията в Република България, която най-много допринесе, чрез активната си и непоколебима дейност, в 174 музеи и галерии да постъпят над 42 млн. лева за увеличение на стандартите в последни три бюджетни години (2022-2024), вместо заложените общо ок. 4 млн. лева за същия тригодишен период.

В унисон с нашата основна цел и провежданата активна политика няма да допуснем държавата да си позволи подценяване на българските музеи – единствените пазители на националното ни движимо културно-историческо наследство, с определяща роля в развитието на културния туризъм и популяризиране на страната ни.

Затова, проучвайки публикуваните текстове и мотиви, свързани с изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на културата, Ви уведомяваме, че НЕ приемаме и НЕ подкрепяме предложените промени в текстовете на § 16 и § 17 в публикувания проект.

До какво ще доведе реализирането на този проект на Устройствен правилник:

1. До безпринципно смесване на културни институции с различни функции, каквито са музеи, библиотеки и читалища, чиято дейност е регламентирана от три различни закона. Спецификата на дейността на изброените и механично смесени институции се различава съществено, а в този проект се обединяват механично професионалисти с любители, обединяват се механично структури, които съхраняват и опазват движимо и недвижимо културно наследство със структури, които се занимават със съвсем други дейности в сферата на културата.

Чрез това механично смесване отново се прави опит да се омаловажи ролята на музеите в цялостното развитие на културните процеси в България.

2. Със сигурност ще се случи приоритизиране на едни културни субекти за сметка на други поради недостатъчния кадрови ресурс на Министерство на културата, защото ще се получи струпване на повече ангажименти за специалистите, които работят в отдел „Музеи и изобразителни изкуства“ към Дирекция „КНМИИ“. Същите, вместо да оказват методическа помощ на музеите, ще са принудени да обръщат доста повече внимание на 28 библиотеки и 4 000 читалища. Още повече – не е сигурно дали ще се намерят други специалисти, които да приемат да извършват тази дейност, видно и от досегашното кадрово „обезпечение“ на отдел „Регионални дейности“ към Дирекция „Международно сътрудничество, европейски програми и регионални дейности“.

3. На новата Дирекция „Културно наследство, библиотечно и читалищно дело“ (дори не подхващаме въпроса защо в наименованието липсват музеите) се вменяват 45 функции с още допълнителни около 15 подфункции – двойно повече отколкото на други дирекции в министерството, но със същия брой специалисти.

Тези ангажименти е абсурдно да се изпълняват в законоустановената петдневна работна седмица и всички културни институции ще пострадат поради физическа невъзможност на специалистите от Дирекцията да поемат нови и нови задължения, обръщайки задължително внимание на допълнителни вече над 4 000 институции с техния огромен брой проекти и проблеми.

Автор: RIM Dobrich (01.04.2024 17:27)

Становище на РИМ - Добрич

Становище на РИМ - Добрич

Напълно подкрепяме становищата на доц. д-р Н. Тодоров и РАМ – Пловдив. Напоследък все повече гледаме назад и смесваме времената – минало и настояще. Има, разбира се, известна доза сантименталност и отживялост, но от друга страна, не може да се отрече, че поколенческото мислене по отношение на базовите житейски и морални ценности се е променило, дори се променя непрекъснато. Съпоставките някак си се налагат от само себе си. Още през 1878 г. Марин Дринов, начело на Отдела за *народно просвещение* и духовни дела и Пьотър Алабин, губернатор на София, участват в създаването на "Софийска българска публична библиотека", към която се предвижда и откриването на музей за съхраняване на запазените и новооткрити старини. Не случайно, след няколко години се разделят на библиотека и музей, съществуват и отделни закони, които да се грижат за правилното функциониране на посочените учреждения. Разбира се, времето е доказало, че не могат да се ръководят заедно правилно, заради спецификите и особеностите в работата им.

Неефективно от друга страна би било и „събирането и синхронизирането с читалищата“ – по своята същност те възникват преди Освобождението и изпълняват учебно-просветителна дейност, развиват в себе си различни школи – музикални, танцови, театрални, изобразителни и т.н. Дейности, по-близки до дирекция „Сценични изкуства и художествено образование“, но уникални като структура. Приравняването им към едната или друга дирекция би било грешка.

Всяка една промяна в организацията на специализираните дирекции би следвало да подобри работата по отношение на държавната културна политика, но обединяването в една дирекция на „движимото и нематериалното културно наследство, библиотечното, музейното и читалищно дело, визуалните изкуства и литературата“ – НЕ ЩЕ подобри капацитета, а напротив - ще забави държавната политика в развитието на културата.

Досега работата със специализираната дирекция „Културно наследство, **музеи** и изобразителни изкуства“ оказва методическа и нормативна помощ в подема и социализацията на културното наследство в България, затова предлагаме да се запази съществуващата структура на дирекцията, а защо не и да се увеличи броят на експертите, занимаващи се с огромния ресор.

П.П. Публикуваме коментара на 01.04 надявайки се, че всичко това е една лоша първоаприлска шега.

Автор: РАМ Пловдив (29.03.2024 13:23)

СТАНОВИЩЕ

СТАНОВИЩЕ

от Регионален археологически музей - Пловдив

ОТНСНО: Публикувания за обществено обсъждане проект за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерство на културата

Регионален археологически музей – Пловдив (РАМ - Пловдив) по тематичен обхват е **специализиран** - археологически и дейността му тематично обхваща организиране и провеждане на *редовни и спасителни разкопки* на територията на община Пловдив и област Пловдив, както и изследване на археологическото културно наследство и древните култури в периода от Палеолита до XIV в. Основната дейност на музея е опазването, консервация, реставрация, социализация и представяне на движими и недвижими културни ценности.

Въпросите, свързани с движимото и недвижимото културно наследство са част от Закона за културното наследство (ЗКН), чиито разпоредби специалистите от музея познават и прилагат. В ЗКН е посочено, че дейностите, свързани с опазването на недвижимите културни ценности..., както и осъществяването на други научни, културни, образователни и туристически дейности се извършват от археологически или специализиран исторически музей .... (чл. 12). Като специализиран, музеят е ангажиран с проучването на археологическото наследство на града и региона, неговото съхранение и опазване, както и с популяризирането му чрез постоянната си експозиция, временни изложби и участия в национални представяния.

За музейната дейност контактите с Министерство на културата са необходими и по-конкретно с дирекцията, която осъществява методическо ръководство на музеите в страната. Експертите от настоящата дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“ в продължение на години, професионално и компетентно подпомагат дейността на музеите. Организирането на национални представителни изложби в страната и чужбина, ежегодното провеждане на сесии за финансиране на проекти в областта на музейното дело и методически срещи с музеите, извършването на проучвания и изготвяне на анализи за състоянието, дейността и финансирането на музеите в страната, са част от дейностите които се извършват в дирекцията.

Създаването на две отделни структурни звена за движимо и недвижимо културно наследство (§16 и §17) със сигурност ще затрудни комуникацията и ще рефлектира върху работата, свързана с изпълнение разпоредбите на ЗКН. Освен това във формулировката на новата структура (Дирекция „Културно наследство, библиотечно и читалищно дело“) **не фигурира думата музей**, което подлага на сериозно съмнение ролята и мястото на музея като културен институт. Силно сме обезпокоени и считаме, че промените и реорганизацията ще компрометират музейното дело. Необосновано аргументирано е предложението за обединение на различни сектори (движимо и нематериално културно наследство, музейно, библиотечно и читалищно дело, визуални изкуства и литература), ръководени в работата си от различни закони.

Съществен е въпросът, който си задаваме: Как ще се осъществява методическото ръководство за музеите, които опазват движимо и недвижимо наследство, а това са всички регионални и някои общински музей? Създаването на две отделни дирекции

би затруднило дейността на музеите и комуникацията им с Министерство на културата.

Съгласно посочените мотиви, РАМ – Пловдив **не подкрепя** промените в **§16 и § 17** от Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Устройствен правилник на Министерство на културата и **предлага:**

Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“ да се запази, като се увеличи броят на експертите в отдел „Недвижимо културно наследство“.

Екипът на Регионален археологически музей - Пловдив

Автор: Николай Киров (28.03.2024 11:48)

Мнение

Подкрепям становището на колегите от ИКОМ. Имам само една забележка, относно съгласувателните процедури да бъдат възложени на ГД ИОКН. ГД ИОКН има контролни функции и би било конфликт на интереси да съгласуват по чл.84 и после да проверяват изпълнението.

Автор: БНК на ИКОМ “БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ НА ИКОМ” (28.03.2024 11:08)

Становище на УС на БНК на ИКОМ 2/2

С § 16 е предложена промяна в чл. 24, ал. 1 като се създава нова структура - дирекция **„Културно наследство, библиотечно и читалищно дело“**, в наименованието на която дори липсва думата **музей**. Съгласно Закона за културното наследство, на музеите като културни и научни организации са възложени национални отговорности по отношение на наследството. Дейностите по спазването на ЗКН се осъществяват от специалисти, отговарящи на изискванията, посчени в Класификатор на основните музейни длъжности и изискванията за тяхното заемане, утвърден от министъра на културата. Музейната дейност е една от тези, за които в законодателната рамка са предвидени многобройни регламенти, много по-подробни от тези за читалищата и библиотечното дело, например. Това се налага от спецификата на дейността, която има научни, културни, образователни и туристически измерения. В този смисъл отсъствието на понятието „музей“ в структурата на Министерство на културата намираме за съществен недостатък,

включително и като се има предвид броя на заетите в музейната система лица.

За новата дирекция са предвидени най-голям брой функции – 45 бр. при щатна численост по-ниска или равна на други дирекции с по-малко функции, което води до дисбаланс и неравнопоставеност на отговорностите. В посочените функции липсват важни ангажименти като: участие при определяне на стратегията, приоритетите и механизмите за провеждане на държавната културна политика в сферата на **движимото културно наследство, музеите и визуалните изкуства**. Такъв текст е предвиден за „библиотеки и читалищно дело, нематериалното културно наследство, любителското изкуство и книжния сектор (чл. 24 (1), т. 23 от проекта)“.

Друга функция, която не е посочена за дирекцията е да изготвя становища и да предлага стандарти за издръжка на делегираните от държавата дейности, финансирани от общинските бюджети за музеи и художествени галерии, като това е предвидено за библиотеки и читалища (чл. 24 (1), т. 31). В страната 110 музея се финансират по този модел и възниква въпросът: **Кой и как ще изготвя предложения на стандарти за музеи и художествени галерии, финансирани като делегирани от държавата дейности с натурални и стойностни показатели?**

В новата структура се обединяват пет съвсем различни сектора, три от които се ръководят, съгласно разпоредбите на три отделни закона: Закон за културното наследство, Закон за обществените библиотеки и Закон за народните читалища. Всеки от секторите има свои специфики и дадената формулировка в доклада, че „С обособяването на тази дирекция на базата на структурна ефективност и ефикасност ще се съберат дейности, които по своя характер са свързани помежду си (стр. 3)“ **е категорично неприемлива**. Използването на думата „съберат“ предполага механично обединение, за което не са посочени убедителни аргументи. Следва да се обърне внимание, че на по-ранен етап в Министерство на културата е съществувала подобна дирекция, която е обединявала музеи и библиотеки, което се е оказало неефективно и неефикасно. Всяка една структурна промяна би следвало да подобри работата по отношение на държавната културна политика, но за направеното предложение не са представени конкретни аргументи.

Въз основа на посочените мотиви УС на БНК на ИКОМ **не подкрепя** промените в §16 и § 17 от Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Устройствен правилник на Министерство на културата и прави следните **предложения**:

Запазване структурата на съществуващата дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“ и да се предвиди увеличение на броя на експертния състав. Припомняме, че в близкото минало музейното дело беше организирано чрез самостоятелен център – НЦМГИИ, със съществена численост и капацитет. Подобна практика отчиташе адекватно конституционното начало, в което на културното наследство е отдадено специално значение, по-особено спрямо цялата останала културна дейност – с водеща роля на държавата, т.е. Министерство на културата.

От функциите на дирекцията да отпадне дейността по осъществяване съгласувателната процедура по чл. 84 ЗКН и същата да бъде включена към функциите на ГД ИОКН. Този модел на по-ранен етап е работил успешно.

Надяваме се нашите аргументи да бъдат взети под внимание. Усилията за съхраняването и социализацията на културното наследство следва да бъдат приоритет на културната администрация на страната, а музейната система е особено важна и незаменима част от тази дейност.

Автор: БНК на ИКОМ "БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ НА ИКОМ" (28.03.2024 11:08)

Становище на УС на БНК на ИКОМ 1/2

Българският национален комитет на ИКОМ (Международния съвет на музеите) е сдружение с нестопанска цел, което на национално ниво представлява международната организация на музеите и музейните професионалисти, в която членуват 45 493 професионалисти от 138 страни по света.

БНК на ИКОМ съдейства за издигане на авторитета на българските музеи в дейността им по издирването, изучаването, опазването, социализирането и съхраняването за бъдещите поколения на нематериалното и материалното движимо културно наследство. В това си качество и след внимателен анализ на ситуацията в сектора към настоящия момент, БНК на ИКОМ изразява сериозна загриженост и несъгласие с текста на § 16 и § 17 в публикувания проект за изменение и допълнение на Устройствен правилник на Министерство на културата.

Мотиви:

Република България по богатство на недвижимо културно наследство се нарежда на трето място след Италия и Гърция, а в българските музеи се съхраняват над 7 000 000 движими културни ценности. За това богатство се грижат 186 музея и художествени галерии, които издирват, изучават, опазват и представят културното наследство на страната. Тази дейност от една страна, изисква висок професионализъм, а от друга компетентно методическо ръководство от страна на държавата в лицето на Министерство на културата. Музейната мрежа се явява и първостепенен фактор за развитието на културния туризъм и стимулирането на туристическата ни индустрия, която от своя страна е сред най-важните сегменти от икономиката на страната.

Политиката в областта на опазване на движимото и недвижимо културно наследство на Министерство на културата е една и се реализира чрез две програми: „Опазване на недвижимо културно наследство“ и „Опазване и представяне на движимото културно наследство и визуалните изкуства“. Въпросите, свързани с двата вида наследство са част от един и същ закон. Специалистите от музеите познават и прилагат разпоредбите на Закона за културното наследство по отношение на двата вида наследство, тъй като повечето от музеите управляват и/или полагат грижи за движими и недвижими културни ценности и археологически резервати. В Закона за културно наследство (ЗКН) е посочено, че дейностите, свързани с опазване на недвижимите културни ценности..., както и осъществяването на други научни, културни, образователни и туристически дейности се извършват от археологически или специализиран исторически музей .... (чл. 12).

Разделянето на ръководството на движимо и недвижимо културно наследство в две отделни структурни звена (§16 и §17) би затруднило воденето на политики и би имало сериозно негативно отражение върху работата на музеите, свързана с недвижимо, движимо културно наследство и визуални изкуства. Обръщаме внимание, че музеите в страната регулярно работят едновременно с движимо и недвижимо културно наследство.

Автор: Gencho Dimitrov (27.03.2024 15:23)

Важно!!!

Опасявам се, че така предвидените промени „обединяване на структурни звена от общата администрация“ и „ намаляване общия брой на дирекциите“ ще доведат до необратим крах в работата им. Нещо повече, от години прави впечатление, че в някои от дирекциите работата и отговорността е прекалено голяма за видимо стеснения брой служители. Така например, дирекция КНМИИ, отговаря за всички - няколко стотин музеи и галерии в страната, а това е гръбнака на културното ни наследство, като същевременно в себе си включва и отдел „недвижимо културно наследство“ - един безкраен и дълбок океан от работа, който включва в себе си и медиаторските връзки с всичко, което засяга българската археология. По мое мнение, само тази дирекция, за да работи гладко и да бъде полезна за всички институции, които засяга, трябва да бъде от минимум 20-25 служителя. Едно евентуално нейно Обединяване и прикрепяне към друга, без съмнение би довело до стремглав, необратим и непоправим крах в работата ѝ завинаги.

Автор: Николай Тодоров (19.03.2024 13:14)

Дирекция "Културно наследство, библиотечно и читалищно дело"

Планираното закриване на сегашната дирекция "Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства" е изключително неаргументирано и повърхностно решение. До този момент това е единствената дирекция на МК, която оказва реална помощ на музеите. На първо място напълно несъстоятелно е твърдението в доклада на министъра на културата, че до този момент има "механично обединение на функционално различни по своя характер дейности". Кое е функционално различното на музеите с недвижимото културно наследство, което те опазват и стопанисват? В оценката на въздействието отново е повторено, че "механичното обединяване на функционално различни по своя характер дейности" не е довело до "добри практики в държавното управление". Отново следва логичният въпрос, кое е функционално различното на недвижимото културно наследство, визуалните изкуства и музейната дейност? Последното твърдение показва пълно неразбиране на същността и структурата на музейната дейност и всъщност демонстрира единствено функционална неграмотност. За да се поправят тези грешки се предвижда да се съберат в една дирекция, явно функционално близките, музеи, читалища, библиотеки, книгоиздаване и книгоразпространение. Безспорно "похвално" е

приравняването на професионалната компетенция на музеите (които според ЗКН са и научни организации) към любителските дейности на читалищата например, но отново демонстрират единствено пълно неразбиране на системата. Липсата на думата "МУЗЕЙ" в изключително архаичното название на новата дирекция (подходящо по-скоро за име на отдел в Комитета по култура) за пореден път показва реалното отношение на МК към тази институция. Отново в оценката на въздействие се посочва, че с "обособяването на тази дирекция на базата на структурна ефективност ще се съберат дейности, които по своя характер са свързани по между си". Последното твърдение присъства като мантра във всички проектни документи. Очевидно е, че тя е дело на чиновник, който не просто не е напуснал сградата на министерството, но по скоро за времето, в което е пребивавал в него не е имало дори елемент на придобиване на елементарни познания за начина, по който функционира музейната система. Последната е в основата на реалното, а не просто нормативно или словесно, опазване на културното наследство - движимо, недвижимо, нематериално. Въпреки символичното финансиране от страна на държавата, постоянното прехвърляне на отговорност върху музеите, обидното отношение към хората, които полагат тези грижи от страна на държавата и МК, тази система е единственото функционално звено, което извършва реална дейност по опазването на наследството. Дори без задълбочен семантичен анализ на планираната реформа се вижда, че тя е лишена от вътрешна логика, противоречи на всякакви европейски практики и за пореден път маргинализира музеите като институция.

Автор: Елисавета Новакова (12.03.2024 15:27)

Българските културни институти в чужбина

§18. В чл. 26, ал. 1 се изменя така:

„Чл. 26 (1) „Дирекция „Международно сътрудничество, програми и проекти“:

15. координира и методически подпомага дейността на българските културни институти в

чужбина, ... в това число ден на отворените врата

Един път в годината може ли всеки български културен институт в чужбина да провежда ден на отворените врата и да ни информира публично кога и по какъв начин е придобила нашата държава недвижимо имущество в чужбина (дарение, придобивка, замянка), което се използва за място за провеждане на културни дейности.

Автор: Елисавета Новакова (12.03.2024 15:15)

Дирекция образование

дирекция "Сценични изкуства и художествено образование"

В тази дирекция всичко върви по мед и масло?! Моля служителите в дирекцията "Сценични изкуства и художествено образование" да оценят работа си и да дадат своевременно предложения за промяна и добавяне на нови дейности, като например анализ на напускащите след четвърти и седми клас доброволно или зорноволно - затрития потенциал и скрито производство на обща музикална култура на сила в центъра на града, защото мама или тати работи срещу училищеТО на културата и работното време на държавния чиновник е съобразено с учебната програма.

Автор: Елисавета Новакова (12.03.2024 15:06)

§17.

Частичният демонтаж държавна културна политика ли е към момента?!

Ту паметник на културата, ту не. Малко ще почакаме и после под друга точка на закона ще направим това и онова... Държавна културна политика ли е обезличаването на градовете и подменянето на зидове от един метър с бенова конструкция и малко стиропор?!

Моля да добавите нова точка и категорично да застанете зад позиция относно частни сгради паметник на културата - ясна както за гражданите така и за имобилния бизнес.

Автор: Елисавета Новакова (12.03.2024 14:56)

Относно § 9.

§ 9.

4. създават се т. 19 - 22:

20. изготвя становища по жалби и заявления на служители по кадрови въпроси, както

и предложения за решаването им;

кадрови ... и квалификационни ... въпроси

При нужда дори да се правят допълнения в трудовата характеристика. Тъй като новите учебни планове не отговарят на старите и на много специалисти с диплома им липсват умения и знания, защото са избрали друг предмет. Ако колеги констатират, че дадено длъжностно лице няма достатъчно компетенции в дадена насока, да бъде изготвен план за квалификация и възможност за надграждане на нужните умения за изпълняване на длъжността и да се изисква при нови назначения, за да се гарантира успешното изпълняване на задачите.

22 (21). изготвя становища по жалби и заявления на служители по организационни въпроси, както

и предложения за решаването им;

Автор: Елисавета Новакова (12.03.2024 14:47)

Бази данни

§10. В чл. 19, т. 8 се изменя така „8. Поддържа и осъвременява страницата на министерството в интернет и в социалните мрежи“

Добави поддържа бази данни и публичен архив

Културен календар на страната

Културен календар на Културни институти в чужбина

Конкурси/Обяви

-други

История

Начало на обществената консултация - 12.03.2024

Приключване на консултацията - 11.04.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
